

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARINDA BİR SAVAŞTAN DAHA ÇOK CAN GİDİYOR!

Prof. Dr. Dağlı: "Türkiye'de trafik kazalarında bir savaş ortamındaki gibi can kayıpları meydana geliyor, yaralıların da yaklaşık üçte biri daha sonra hastanede hayatını kaybediyor. Hayatta kalan yaralıların büyük oranında ise organ kayıpları ile sonuçlanan sakatlıklar meydana geliyor"

Günde ortalama 10 kişinin ölümü ve 800'e yakın yaralanmayla sonuçlanan trafik kazalarında alınması gereken tedbirleri ülke gündeminde öncelikli sıraya taşımak amacıyla Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileri "Yol Güvenliği Sivil Toplum Buluşması" adıyla İstanbul'da düzenlenen toplantıda biraraya geldi. Toplantıda, Türkiye'de trafik kazalarına bağlı oluşan yaralanma ve ölümlerin yüksekliği göz önüne alınarak; ilgili sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşları ile Küresel Yol Güvenliği Programı kapsamında bir çalışma grubu oluşturulup, durum raporu hazırlanması kararı alındı.

Sağlık Enstitüsü Derneği Başkanı Prof. Dr. Elif Dağlı, Sağlık Enstitüsü Derneği'nin, sağlık konusunda çalışan birçok meslek örgütüyle ortak bir platform yaratmaya karar verdiğini söyledi. Amaçlarının trafik kazalarında, günde ortalama kaybedilen 10 kişinin ve 800 yaralının uzun dönem sakatlığını engellemek olduğuna değinen Dağlı, "Henüz kanunlarımız trafik kazalarında meydana gelen bütün yaralanmaları önleyecek düzeye gelmedi. Kanunlarımızın iyileştirilmesi, kanunları uygulamanın kamu otoritesi tarafından sağlanması ve halkın farkındalığının artırılması gerekiyor, bizde bu amaçla çalışmalarımıza devam ediyoruz. Türkiye'de trafik kazalarında bir savaş ortamındaki kadar can kaybediliyor, organ kayıpları ile sonuçlanan sakatlıklar meydana geliyor" diye konuştu.

"KAZALARDAN YARALI KURTULANLARIN AKİBETİNİ BİLMİYORUZ"

Dağlı, "Bugüne kadar trafik kazaları, olay yerinde 'şu kadar ölü bu kadar yaralı' diye anons edilip dosya kapatılıyordu. Ülkemizde trafik kazalarında yaralananların her 3'ünden 1'i hayatını kaybediyor. Fakat sağ kalan yaralıların uzun dönemde neler yaşadığını, organ kayıplarını, sakat kalıp kalmadıklarını, ne kadar kalıcı izlerinin kaldığını, hayata tamamen dönüp dönemediğini kamuoyu bilemiyor. Biz çalışmalarımızla bu yaralıların hayatını, çektikleri büyük sıkıntıları, uzun dönemde geçirdikleri sancılı dönemleri halkımıza göstererek insanlarımızın emniyet kemerlerini bağlamalarını ve otoritelerin kanunları biraz daha iyileştirmesini sağlayacağız" dedi.

"GÜNDE 10 CAN GİDİYOR, KAZALAR HALA GÜNDEMDE DEĞİL"

Toplantıda söz alan Sağlık Enstitüsü Derneği Yol Güvenliği Program Direktörü Tanzer Gezer ise; "Trafikte yaşanan kazaların bir türlü gündem bir maddesi olmadığı bir ülkede yaşıyoruz. Acının çok büyük olduğu, günde ortalama 10 can kaybı yaşadığını bir ülkede yaşadığımızı belirtmek isterim. Trafik kazalarında yaralananların yüzde 30'u da hastanelerde yaşamını kaybediyor, fakat insanlara yansıyan sadece olay yerinde olan ölümler. Kaza sonrası yaralıların yaşadığını sıkıntıları insanlara gösterip, empati yapmasını sağlayarak toplumun trafik

kazaları konusunda daha duyarlı olmasını ve trafikte daha dikkatli olmasını sağlamayı hedefliyoruz. Türkiye’de trafik kazalarının oluş biçimi ve sonuçları açısından bir halk sağlığı sorunu olduğu açıktır. Trafik kazaları en çok 15-44 yaş grubunda görülmektedir. Ancak, bu tespit, diğer yaş ve bireysel özelliklerin dikkate alınmasını dışlamamalıdır. Trafik kazalarının durumuna ve kazaların yarattığı sağlık, sosyal, ekonomik, vb. her türlü sonucuna ilişkin güncel bilimsel ülke düzleminde verilere ve araştırma sonuçlarına gereksinim olduğu düşünülmektedir.” diye belirtti.

TOPLANTI İLE İLGİLİ HAZIRLANAN SONUÇ BİLDİRGESİNDE BAZI MADDELER İSE ŞU ŞEKİLDE YER ALDI;

Öncelikli hedefin trafik kazalarının olmamasını sağlayacak koşulların yaratılması gerektiği ve aşağıdaki temel sorumluluklar kapsamında bu gereklilikle ilgili olarak öncelikli adresinin kamusal mekanizmalar olduğu düşünülmektedir. Kanunlarda var olan eksikliklerin acilen giderilmesi, kanunların uygulanması, herkes için eşit uygulanması ve sürekli uygulamanın izlenmesi iradesi oluşmalıdır.

Yol güvenliği ile ilgili olarak karayolu, denizyolu demiryolu, havayolu seçeneklerinin gözden geçirilerek eksik altyapının tespitinin tamamlanması ve gerekli düzenlemelerin yapılması, herkesin güvenle kullanabileceği toplu taşıma olanaklarının sağlanması sosyal devlet bilinci gereğidir. Toplumda trafik kuralları ile ilgili bilgi, tutum ve davranışın istenilen düzeye getirilebilmesi için farkındalık ve eğitim çalışmalarının yapılması, sivil toplum katılımına fırsat verilmesi önemlidir.

Toplam nüfus içinde yaşlı nüfusun payı %7,7’dir (5.891.694 kişi). Fonksiyon kaybı, yeti yitimi (görme-işitme-hareketlerde yavaşlama) olan yaşlı sürücüler, yaya yaşlılardan daha çok risk altındadır. Yaşlı (örneğin 75 yaş ve üzeri) sürücülerin kaza nedenli ölme riski 5 kat daha fazla, yaralanma riski 2 kat daha fazladır.

Her trafik çarpışması sonrasında adli tıbbi inceleme yapılması; ölüm nedeni, ölüm orijini, kaza oluşumunda hastalık etkisi, ölümü kolaylaştıran hastalık var mı, kaza sonrası ihmal - hata, kaza sonrası meydana gelen olaylar ölümdede etkili mi, kişinin araç içindeki pozisyonu, kazadan uzun süre sonra meydana gelen ölümlerde nedensellik bağının tespit edilmesi, çarpışmaların nedenlerini ortaya çıkartmak ve önleyici tedbirlerin alınması, tedavilerin uygun şekilde yapılandırılması için çok önemlidir.

Tüm dünyada insanların yaralanmasına neden olan olaylar arasında en yüksek oran trafik kazalarınınındır (%28). Trafik kazaları, en önemli çoklu (multiple) travma nedenidir. Acil bakım ve ilk yardımda iyi bir travma yönetimiyle travmalara bağlı ölümler önlenebilir. Koruyucu hekimlik çalışmalarına yol güvenliği dahil edilmelidir.

Ölümlerin önlenmesinde, sayısal ve donanımsal yeterlikte 112 ekiplerinin arttırılması , uygun yere hızlı nakil gereklidir. Trafik kazalarındaki yaralanmalar üzerine uzmanlaşmış donanımlı Acil Servisler kurulması da önemlidir. Trafikte yaşanan travmalar üzerine uzmanlaşmış sağlık personeli acil servislerde ayrıca bulundurulmalıdır. Diğer travmalarla ilgili uzmanların katkılarının efektif olması sağlanmalı ve ileri eğitilmiş personel yeterli sayıya getirilmelidir.

Öncelikli konular; Kaza yerine ulaşımda yaşanan aksaklıkların önlenmesi, acil sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, sağlık çalışanlarının trafik kazalarına yönelik öncelikli müdahaleler konusunda bilgi, tutum ve davranışlarının güncel tutulması için eğitimlerin uzmanlık dernekleri başta olmak üzere ilgili meslek örgütleri tarafından sağlanabilmesinin yönteminin geliştirilmesi, sağlık kurumuna gereksinim duyan yaralıların en yakın sağlık kurumuna ulaştırılabilmesini engelleyen koşulların iyileştirilmesi, ulaştırıldıkları sağlık kurumlarında en üstün sağlık hizmetini almalarının sağlanması, bu konuda teknik donanım dahil varsa eksikliklerin giderilmesi, meydana gelmiş yeti yitimi/sakatlık durumlarında da gereksinim duyulan hizmetlerin ulaştırılmasının sağlanması gerekmektedir.

Emniyet kemeri ve diğer tertibatların koruyuculuğunun bilimsel olarak ölçülmesi ve sonuçlarının yaygın olarak paylaşılması önemlidir.

Geniş kitlelerin eğitiminde ve toplumsal farkındalık yaratılmasında en önemli paydaş olarak basının sık sık bilgilendirilmesi için medya araçlarının belirlenmesi, medya dilinin hasta hakları, insan hakları odaklı olarak geliştirilmesi gerçekleştirilmelidir.

Yol güvenliği ile ilgili sosyal politikaların oluşturulmasına sivil toplum katkısı yaratabilmek için sağlık verilerin toplanması, retrospektif maliyet analizinin gerçekleştirilmesi, oluşturulan iletişim ağının daha geniş sivil toplum yelpazesine kavuşturularak hayata geçirilecek uzmanlık platformunun işlevsel kılınması hedeflenmiştir.